TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

KURULUŞU : AĞUSTOS 1949
AYDA BİR DEFA İSTANBUL'DA ÇIKAR HALKBİLGİSİ DERGİSİ
SAHİBİ : İHSAN HINÇER

NO. 236 MART 1969 YIL : 20 — CİLT : 12

Folklorcularımız :

Şükrü Elçin

Yazan : Ali Rıza ÖNDER

Türk kültürü alanındaki çalışmalariyle tanınmış olan Doç. Dr. Şükrü Elçin, 1912 yılında Florina'da doğmuştur. Florina, şimdi Yunanistan sınırları içinde kalan eski bir Türk kentidir. Elçin, baba tararfından Çelenklioğulları soyadını taşıyan bir ailenin çocuğudur. Anasının babası ile amcası "ilmiye' sınıfından olup "müderris" unvanı ile tefsir ve hadis okutmuşlardır. Babası Murat Elçin, kısa bir memurluktan sonra ömrünün sonuna dek çiftçilikle uğraşmış bir kişidir. Anası Ayşe Elçin ise ev kadını idi. Şükrü Elçin, 1958'de evlenmiştir, iki çocuk babasıdır.

Elçin, ilk öğrenimini Turgutlu'da, orta öğrenimini Manisa'da yapmış; lise diplomasını İzmir Atatürk Lisesi'nden almıştır. 1939 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirmiştir. Öğretmen olarak hayata atılan Elçin, sırasiyle, Sivas ve Denizli liselerinde, Ankara Erkek Teknik Öğretme Okulu'nda edebiyat hocalığı yapmıştır. 1949 - 1951 yılları arasında 4489 sayılı yasaya göre bilgisini artırmak ve incelemeler yapmak üzere Paris'e gönderilmiştir. Dönüşünde, Ankara Atatürk Lisesi'nde, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesinde, Gazi Eğitim Enstitüsü'nde çeşitli görevlerde bulunmuştur.

Doktorasını 1949 yılında yapmış olan Şükrü Elçin, 1962'de doçent olmuştur. Şimdi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Ve İdarî Bilimler Fakültesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı Enstitüsü Başkanı olarak çalışmaktadır.

Dr. Elçin, kamusal görevleri dışında, mesleğini ilgilendiren kültür kuruluşlarında dahi çevresine yararlı olma çabası içindedir. Türk bilim evrenine bu yoldan da katkıda bulunmaktadır. Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü ile Türk Etnoğrafya ve Folklor Derneği'nde üyedir. Yayımladığı yazılarda, gerçek adından başka, Terzioğlu, Arı, Macit Demir, Çelenklioğlu takma adlarını da kullanmıştır.

Yazı hayatına ortaokul sıralarında başladığını belirten Şükrü Elçin, bu konudaki 6 kasım 1968 günlemli mektubunda bize şu bilgileri vermektedir: "Şimdi Yargıtay Savcılarından olan Veli İnanç, merhum şair Niyazi Hicran, öğretmen Hasan Erginol gibi arkadaşlarla GENÇLİK adlı bir dergi çıkarıyorduk. İlk sayıda, "Han Duvarları" nı taklit eden bir şiir yayımladım. 1932'de Niyazi Hicran'la "Şair Bozuntuları" adlı şiir kitabımızı çıkardık. Lise öğrencisi iken YENİ ASIR gazetesinde Rumeli'den göçün ızdıraplarını dile getiren "Vardar İncileri" adlı yazımı yayımlamıştım. Ayni yıllarda Millî Türk Talebe Birliği'nin çıkardığı GENÇLİK adlı dergide, Terzioğlu imzasiyle, Doğu Türkistan'da Niyazi Hacim tarafından kurulan Türk Cumhuriyetini selâmlayan yazım çıktı."

Şükrü Elçin'in, üniversite öğrencisi iken yazdığı ve daha sonraları hazırladığı yazılarını, başlıca şu dergilerde görmekteyiz; Ülkü, İnanç, İstanbul, Türk Folklor Araştırmaları, Türk Kültürü, Türk Kültür Araştırmaları, Türk Etnoğrafya Dergisi...

Dr. Elçin'in, daha çok halkbilim sınırları içerisine giren ve çeşitli dergilerde yayımlanan derlemelerinin listesi de aşağıdadır :

1) Köroğlu Hakkında Notlar. Ülkü, C. X, Sayı 57 ve 58, 1937.(Tercümesi: Notes sur la légende de Köroğlu. Hebdomadaire de e'Ulus, 18. 11. 1937, 25. 11. 1937, 9. 12. 1937, 23. 12. 1937, 30. 12. 1937'de).

2) Târih-i Kızılelma (metin). İnanç (Denizli) dergisi, yıl 6, sayı 69, 1942.

3) Eşme'nin Yeleğen Köyü Bilmeceleri. Türk Folklor Araştırmaları Dergisi, 8. 133, 1960.

4) Anadolu Köy Orta Oyunları : Parayı Ver. TFA (T. Folklor Araştırmaları), 8. 142, 1961.

5) Şeytan Çık ve Soğancı Oyunları: TFA, S. 144, 1961.

6) Tüccar Oyunu; Karakancilo Oyunu. TFA., S. 147, 1961.

7) Lamıt veya Lâl Oyunları : 1 - Yaş, 2 - Yılbaşı, 3 - Ali ile Fatoş, 4 - Berber TFA., S. 150, 1962.

8) Hayvanları Taklit Edici Oyunlar: 1 - Kartal, 2 - Kirpi, 3 - Tilki, 4 - Tarlaya giren Domuzlar. TFA., S. 152, 1962.

9) Hikâye-i Cezair Dayılarından Ali

Dayı (metin). TFA., S. 158, 1962.

10) Köroğlu'nun Kozan - Kuyuluk Rivayeti. TFA., S. 166, 167, 1963.

11) Tosya'da Ay ve Güneş Hakkında İnanmalar. TFA., S. 169, 1963.

12) Türk Atasözlerinde At. TFA., S. 171, 1963.

13) Mecitözü (Çorum) Bilmeceleri. TFA., S. 177, 1964.

14) Deli Dumrul Hikâyesinin Bir Varyantı. TFA., S. 179, 1964.

15) Çavlı Köyünde Söylenen Maniler. TFA., S. 183, 184, 1964.

16) Keloğlan'la Deniz Aygırı (masal). TFA., S. 187, 1965.

17) Beybeyrek'in Yozgat Rivayeti. TFA., S. 191, 1965.

18) Al - karı. TFA., S. 193, 1965.

19) Tepegöz'ün Poshof Rivayeti. TFA., S. 195, 1965.

20) Bozgeyikli Soyadının Efsanesi. TFA., S. 206, 1966.

21) Horoz Masalı. TFA., S. 212, 1967.

22) Tuzakçı (Gönen - Balıkesir) Köyü Bilmeceleri. TFA., S. 217, 1967.

23) Çomçalı Gelin. TFA., S. 225, 1968.

24) Sivas Çocuk Oyunları I. TFA., S. 229, 1968.

25) Sivas Çocuk Oyunları II. TFA., S. 230, 1968.

Kitap olarak basılan ve süreli yayın organlarında yer alan araştırma ve incelemeleri ise şunlardır :

1) Yirmidört (Şiirler). İstanbul, Kültür Basımevi, 1944.

2) Hikâyeler (Antoloji). Ali Gündüz Akıncı ile birlikte. 1949, M. E. Bakanlığı Kültür Kitapları dizisinden.

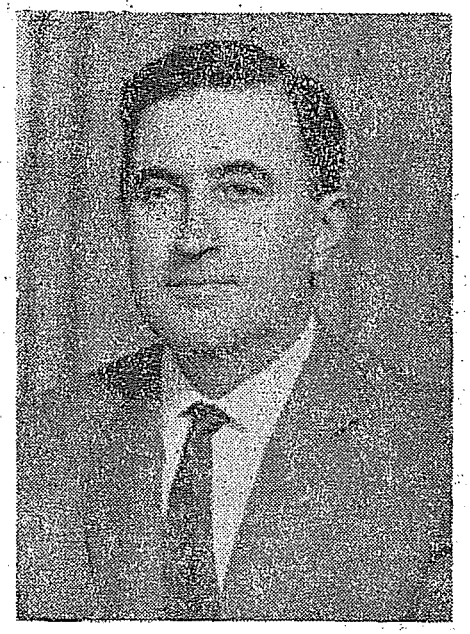
3) Deli Dumrul. Turhan Oğuzkan ile birlikte. (Askerler ve çocuklar için). M. E. Bakanlığı.

4) Kerem ile Aslı Hikâyesi. (Lisans tezi). Ankara M. E. Bakanlığı Yayını 1949.

5) Kitabî Mensur, Realist Türk Halk Hikâyeciliği (Doktora tezi). Basılmamış, 1949.

6) Türk Kültür ve Edebiyatında At. (Basılmamış), 1954.

7) Cönkler ve Mecmuaları Üzerine. Türk Yurdu Dergisi, (Yeni Seri), S. 8. 1959.

Doç. Dr. Şükrü Elçin

8) Kul Ahmed'in Hayatı ve Şiirleri. TFA., S. 126, 1960.

9) Kerkük'te bir Türk Bilgini: Ata Terzibaşı, Hayatı ve Eserleri. Türk Yurdu S. 12., 1961.

10) Dede Korkut Kitabında İslâmî Unsurlar. Németh Armağanı, 1962, s. 145, 154, TDK yayını.

11) Âşık Bektaş Kaymaz, Hayatı ve Şiirleri. TFA., S. 154, 1962.

12) Atların Doğuşları ile ilgili Efsaneler. TFA., S. 162, 1963.

13) Tebriz'de Bir Türk Halk Romancısı. Türk Kültürü Dergisi, C. II, S. 14, 1963.

14) Denizli Dokumacılığı Üzerine Notlar, Türk Etnoğrafya Dergisi, S. 5, 1962 - 1963.

15) Ayvalık Balıkçılığı Üzerine Notlar. Türk Etnoğrafya Dergisi, S. 6, 1963 - 1965.

16) Anadolu Köy Orta Oyunları (Köy tiyatrosu). Doçentlik tezi. Ankara, Ayyıldız Basımevi, 1964, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayını.

17) Türklerde Atın Armağan Olması. Türk Kültürü Araştırmaları. S. I, 1964.

18) Florina Ağzı. Türk Kültürü Araş-

tırmaları. S. II. 1965.

19) Tuz - Ekmek Hakkı Deyimi Üzerine. Reşit Rahmeti Ârat İçin. s, 164 - 171, 1966.

20) Halk Roman ve Hikâyeleri ile İlgili Bir Tamim ve İki Mektup. TFA., S. 210, 1967.

21) Turgutlu'da "Trampet'e gitmek" Deyimi. TFA., S. 214, 1967.

22) Wort Und Begriff Destan İm Türkischen. Festschrift Für Otto Spies, s. 148 - 157, 1967. Türkçesi : Türk Dilinde Destan Kelimesi ve Mefhumu. Türk Kültürü, S. 63, 1968.

23) Gölpazarı Bilmeceleri. Türk Kültürü Araştırmaları, Sayı III. (Basılıyor).

24) Halk Edebiyatı Türklük El Kitabı İçinde - (Basıma hazır).

25) Kitabî, Mensur, Realist İstanbul Hikâyeleri. Türk Kültürü Araştırmaları IV. (Basılıyor).

26) Türkiye Folkloru (Antoloji). Cahit Öztelli ile birlikte. UNESCO'nun Balkan Memleketleri Serisi için hazırlandı. (Basıma hazır).

27) Göçebe Türk Destanlarında "Ölüp - Dirilme" Motifi. TFA., Sayı: 234. Ocak 1969.